

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
LEGE

nr. _____ din _____ 2024

cu privire la unele măsuri de sprijin a fermierilor
în legătură cu seceta din anul 2024

Parlamentul adoptă prezenta lege organică

Art. 1. Prezenta Lege stabilește unele măsuri de sprijin cu caracter temporar, destinate fermierilor în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică și atmosferică din anul 2024.

Art. 2. În sensul prezentei Legi, următoarele noțiuni semnifică:

creditori – băncile definite potrivit Legii privind activitatea băncilor nr.202/2017; organizațiile de creditare nebancară definite potrivit Legii cu privire la organizațiile de creditare nebancară nr.1/2018; sucursalele băncilor și ale organizațiilor de creditare nebancare din străinătate care desfășoară activitate pe teritoriul Republicii Moldova; furnizorii de inputuri agricole; asociațiile de economii și împrumut; Serviciul Fiscal de Stat.

debitori – fermieri, persoane juridice sau fizice, indiferent de statutul lor juridic sau de modul lor de finanțare, din contractele de credit, respectiv leasing, precum și din contracte de furnizare (vânzare-cumpărare) a inputurilor agricole, încheiate cu creditorii.

Art. 3. Prezenta Lege se aplică debitorului care:

- a) a obținut credite sau inputuri utilizate pentru activități agricole;
- b) contractele în baza cărora au fost obținute credite sau inputuri au fost încheiate până la data intrării în vigoare a Legii;
- c) culturile agricole ale debitorului au fost afectate în proporție de cel puțin 60%, iar suprafața prelucrată afectată constituie nu mai puțin de 50% ($\pm 5\%$) conform datelor prezentate în raportul 4-AGR sau certificatelor emise de primărie în cazul întreprinderilor care prelucrează mai puțin de 10 ha, de seceta pedologică și atmosferică din anul 2024, consemnate în Actul de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de situațiile excepționale cu caracter natural;

d) în 30 de zile de la emiterea prezentei Legi a notificat toți creditorii cunoscuți despre cazul de afectare a culturilor agricole și a cerut acestora restructurarea/reeșalonarea sau, după caz, suspendarea obligațiilor de plată, născute din contracte, pentru o perioadă de minim 6 luni. Notificarea se va realiza prin intermediul unei comunicări scrise (în formă liberă) care cumulează lista tuturor creditorilor și a datoriilor aferente, astfel asigurând transparența în procesului de negociere.

Art. 4. Prin derogare de la prevederile Codului civil al Republicii Moldova nr.1107/2022:

- a) obligația de plată a datoriilor restante acumulate, precum și a ratelor scadente aferente împrumuturilor, reprezentând rate de capital, dobânzi, comisioane și penalități,

datorate de debitori în anul 2024 către creditori până la data intrării în vigoare a prezentei Legi, se vor restructura/reeșalona sau, după caz, se vor suspenda prin acorduri adiționale la contracte, la cererea debitorului, cu excepția cazului prevăzut la articolul 5;

b) se permite capitalizarea dobânzilor scadente mai puțin de 12 luni;

c) se prelungesc garanțiile financiare emise până la 1 septembrie 2024 de Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului pentru creditele acordate debitorilor eligibili conform prezentei Legi, până la 31 decembrie 2025.

Art. 5. Obligațiile de plată a debitorului care a respectat cerințele prevăzute de prezenta Lege, se suspendă de plin drept pentru un termen minim de 6 luni.

Art. 6. Debitorului a cărei obligație de plată a fost suspendată în temeiul prezentei Legi, îi este interzisă înstrăinarea activelor din patrimoniul său pentru perioada suspendării, fără informarea creditorilor.

Art. 7. Creditorii sunt obligați să examineze în termen de 30 zile calendaristice solicitările depuse de către debitor.

Art. 8. Prezenta Lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul Legii cu privire la unele măsuri de sprijin a fermierilor
în legătură cu seceta din anul 2024

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Autorul proiectului este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Proiectul a fost elaborat la inițiativa Ministerului

2.2. Anul 2024 din punct de vedere al condițiilor meteorologice este un an atipic cu mai multe calamități naturale, sub formă de grindină, secetă, furtuni de praf, înghețuri târzii de primăvară, care nemijlocit au afectat starea culturilor din Republica Moldova.

În contextul agricol, este crucial să abordăm diferența dintre „calamitățile după suprafață” pentru a gestiona eficient crizele și a asigura durabilitatea sectorului. Calamitățile după suprafață în agricultură, cum ar fi inundațiile, secetele sau furtunile devastatoare, se manifestă prin daune vizibile și imediate asupra recoltelor și infrastructurii agricole, necesitând intervenții de urgență. Pe de altă parte, „valoarea compromisă” reflectă impactul pe termen lung asupra integrității și viabilității sistemelor agricole, inclusiv degradarea solului, pierderea biodiversității și scăderea productivității. Abordarea acestor provocări necesită nu doar măsuri de remediere pe termen scurt, dar și strategii sustenabile și reforme structurale pentru a restabili și consolida sănătatea și eficiența sistemului agricol pe termen lung.

În tabelul de mai jos prezint principalele cauze care au cauzat calamități după suprafață dar și principalii indicatori.

Tabelul 1. Calamitățile după suprafață și grad de afectare

Tip calamitate	Suprafața afectată, ha	Suprafața afectată 60 – 70 %, ha	Suprafața afectată 70 – 80 %, ha	Suprafața afectată 80 – 100
Secetă/arsiță	208234,33	69407,65	44465,58	57
Ploi torențiale, grindină, vânt puternic	7251,80	2272,85	629,88	
Grindină	4092,80	616,09	678,14	
Îngheț	3860,71	1362,67	231,35	2
Păsări/ lăcuste	41,00	-	-	
Total general	223480,64	73659,26	46004,95	61

Conform tabelului de mai sus în anul curent principalele cauze care au creat calamități naturale în Republica Moldova sunt:

1. Seceta - care a afectat peste 208,2 mii ha, dintre care 69,4 mii ha cu un grad de afectare între 60-70 %, 44,4 mii ha cu un grad de afectare între 71-80 % și 57,2 mii ha cu un grad de afectare între 81-100 %;
2. Ploi, grindină, vânt puternic - au afectat peste 7,2 mii ha, dintre care cca. o mie ha cu grad de afectare între 81 și 100%;
3. Grindina – a afectat peste 4 mii ha,
4. Înghețul - a afectat peste 3,8 mii ha, dintre care 1,3 mii ha au fost cu un grad de afectare între 61 – 70 % și 2,2 mii ha cu gradul de afectare între 81 și 100 %.

În tabelul 2, este sistematizată informația pe grupe de culturi care au avut cel mai mult de suferit. Rezervele joase de umezeală productivă în sol, semnalate pe parcursul anului, au determinat apariția secetei atmosferice și pedologice în cea mai mare parte a teritoriului țării, cu excepția unor localități sau câmpuri din raioanelor extreme de nord și izolat a unor raioane din centrul țării. Coeficientul hidrotermal care caracterizează gradul de umezire a teritoriului în raport cu temperatura înregistrată, în medie pentru țară în luna iulie a constituit 0,5, ceea ce corespunde unei secete foarte severe.

Aceste cifre reflectă amploarea provocărilor cu care se confruntă sectorul agricol, subliniind atât amploarea terenurilor afectate, cât și impactul economic semnificativ asupra producției. Evaluarea subliniază importanța continuării și intensificării măsurilor de sprijin pentru agricultori și strategii de adaptare pentru a gestiona efectele adverse ale secetei și a sprijini recuperarea sectorului agricol.

Stare hidrometeorologică instabilă a înrăutățit și mai mult starea financiară a fermierilor, respectiv este imperios necesar de a face intervenții din partea statului, pentru a garanta viabilității acestora. Astfel, în urma consultărilor purtate cu reprezentanții fermierilor și a celor mai importante categorii de creditori ai acestor, Guvernul propune măsuri temporare de susținere a fermierilor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În calitate de subiect principal al proiectului de Lege apare fermierul – debitor care a obținut credite sau inputuri utilizate pentru activități agricole de la bănci, organizații de creditare nebancaară, furnizori de inputuri agricole sau de la asociații de economii și împrumut.

Proiectul de lege prevede, prin derogare de la Codul civil, suspendarea de plin drept a obligației de plată a debitorului pentru un termen de 6 luni. Pentru a produce acest efect juridic, debitorul trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) a obținut credite sau inputuri utilizate pentru activități agricole;
- b) contractele în baza cărora au fost obținute credite sau inputuri au fost încheiate până la data intrării în vigoare a Legii;
- c) culturile agricole ale debitorului au fost afectate în proporție de cel puțin 60%, iar suprafața prelucrată afectată constituie nu mai puțin de 50% conform datelor prezentate în raportul 4-AGR sau certificatelor emise de primărie în cazul întreprinderilor care prelucrează mai puțin de 10 ha, de seceta pedologică și atmosferică din anul 2024, consemnate în Actul de constatare a pagubelor cauzate culturilor agricole de situațiile excepționale cu caracter natural;
- d) în 30 de zile de la de la intrare în vigoare a Legii a notificat toți creditorii cunoscuți despre cazul de afectare a culturilor agricole și a cerut acestora restructurarea/reeșalonarea sau, după caz, suspendarea obligațiilor de plată, născute din contracte, pentru o perioadă de la 6 până la 12 luni, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2025.

Pe de altă parte, normele proiectului impune creditorii să examineze cererile fermierilor – debitori care solicită suspendarea obligației de plată pentru un termen ce depășește 6 luni. Acordul părților la contractul de credit asupra restructurării/reeșalonării sau, după caz, suspendării obligației de plată, se va materializa într-un acord adițional.

Totodată, prin efectul Legii se va permite prelungirea garanțiilor financiare emise până la 1 septembrie 2024 de Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului pentru creditele acordate debitorilor eligibili conform prezentei Legi, până la 31 decembrie 2025.

3.2. Opțiunile alternative nu au fost analizate întrucât caracterul situației care a generat necesitatea intervenției statului nu este favorabil pentru formularea opțiunilor de alternativă și analiza, estimarea și compararea rezultatelor potențiale ale acestora.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu au fost identificate.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Asupra fermierilor-debitori: diminuarea riscului insolvabilității și crearea condițiilor pentru inițierea lucrărilor agricole pentru anul agricol 2025.

Asupra creditorilor: întârzierea cu cel puțin 6 luni a obligațiilor de plată a creanțelor.

4.4. Impactul social:

Garantarea securității alimentare și menținerea dezvoltării economiei rurale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu au fost identificate

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu au fost identificate

4.5. Impactul asupra mediului

4.6. Alte impacturi și informații relevante Nu au fost identificate
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Nu este cazul
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul urmează a fi supus avizării și expertizei juridice de către Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Justiției și Centrul Național Anticorupție. Anunțul de inițiere a elaborării proiectului nu a fost publicat deoarece actul normativ are caracter urgent.
7. Concluziile expertizelor
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Nu a fost identificat
9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Proiectul nu presupune adoptarea de către Guvern a unor măsuri de implementare. Intervenția acestuia se va limita la mediatizarea și îndrumarea fermierilor în aplicarea Legii.
10. Constatările expertizei juridice

**Viceprim-ministru,
Ministru agriculturii și
industrii alimentare**

Vladimir BOLEA

MD-2004 Chișinău, 162 Ștefan cel Mare și Sfânt, Blvd.
Tel. 20 45 12; Fax 22 07 48, cancelaria@maia.gov.md; www.maia.gov.md

Nr. 21-02/2845

La nr _____ din _____

Cancelaria de Stat

CERERE
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a
proiectelor de acte ale Guvernului

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul de Leg cu privire la unele măsuri de sprijin a fermierilor în legătură cu seceta din anul 2024
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul este elaborat din inițiativa autorului
3 ¹	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului (PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale)	Proiectul nu are la bază un document de planificare.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Finanțelor Ministerul Dezvoltării Economiei și Digitalizării Ministerul Justiției Centrul Național Anticorupție
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	1 zi
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Vasilii Dogotari, șef interimar al Direcție juridice Tel: 0 (22) 204525; e-mail: vasilii.dogotari@maia.gov.md
7.	Anexe	1. Proiectul Legi; 2. Nota Informativă.
8.	Data și ora depunerii cererii	(semnat electronic)
9.	Semnătura	(semnat electronic)

**Viceprim-ministru,
Ministru agriculturii și
industriei alimentare**

Vladimir BOLEA